

Kdo je poražený v kauze pomníku a kde pil Cage

» 7 dní v kraji Redaktor MF DNES komentuje události uplynulých dní v Libereckém kraji. Tentokrát o zastřelených Němcích v Novém Boru či nové léčebně alkoholiků na Českolipsku.

Neutichající vášně vzbuzuje ještě po dvou týdnech uvedení hry Jana Tichého 32 hodin mezi psem a vlkem v podání ústeckého Činoherního studia v Novém Boru. Ve městě, kde autor žije, zastřelili měsíc po konci války vojáci Československé armády osm Němců. Zastřeleným se městské zastupitelstvo rozhodlo postavit v roce 2006 pomník, který budí u mnohých hysterii. Odpůrci pomníku, je jich jen hrstka, i když se tváří, že za nimi stojí celé město, ne-li celý svět, argumentují, že popravení byli nacisté, jeden z nich esesák. Těm žádná pomníky stavět nebudeme, hulákají. Druhá strana, tedy ti, kteří pomník schválili, a ti, kteří ho podporují, si myslí, že je třeba 66 let po válce vážně krotit a česko-německé vztahy spíš urovnávat než jítit. Na tento argument však odpůrci památníku zásadně neslyší. Do omrzení, a nikomu nepřejí jejich ranní, polední a večerní telefonáty, omílají esesáckou minulost doktora Trägera, jenž byl od

roku 1941 primářem v Heidě, tedy v Novém Boru, kterou nikdo nezpochybňuje. Další dva popravení byli v NSDAP. Nijak to nezlehčují, ale nebyla tato strana za války v Německu něco jako po ní ta naše komunistická? Po tom všem, co jsem o novoborských událostech současných a minulých přečetl a napsal, a jak jsem poznal obě strany sporu, jsem pochopil, že tento spor nemá vítěze. Jen poraženého. Je jím obyčejný lidský rozum.

Byl jsem se na začátku týdne služebně podívat v první soukromé léčebně pro alkoholiky, která se otevírala v malé vesnici Zdírec na Českolipsku. To téma mě docela zajímá, neb mám s požíváním alkoholu zkušenosti na rozdávání. Nejen praktické. Přečetl jsem o NĚM spoustu knih, například Zolova Zabijáka nebo Londonova Tulláka po hvězdách nebo knihy Charlese Bukowského. Ostatně beatnická literatura se chlastem jen hemží. Apetit, nikoliv strach, ve mně například probudil výkon Ni-

colase Cage ve filmu Leaving Las Vegas. Ten dokonce pil i pod vodou v bazénu! O tom jsem ale psát nechtěl. Jen se mi to vybavilo, když jsem poslouchal tamní ženy terapeutky, které se postupně přiznávají k tomu, že před tím, než začaly alkoholikům pomáhat, fest pily či fetovaly. Také majitelka Domu Emblema bývala hodně závislá, ale poté, co s tím přestala, se stala úspěšnou obchodnicí v transformátorech. Proč to vlastně píšu?

Odpůrci pomníku, je jich jen hrstka, argumentují, že popravení byli nacisté, jeden z nich esesák.

Nevím, snad jen, kdyby se mi pít někdy vymkulo z rukou, asi bych věděl, kam se obrátit. Drastický styl takzvaných blijaček, které do léčení alkoholiků zavedl docent Skála, tam totiž nepracují. Na to jsem se také ptal jako první. (Na vysvětlenou: blijačky byly část terapie, při níž pacienti dostávají léky, které se nesnášejí s alkoholem. Po nich museli pacienti kloktat kořalku, pivo a víno a poté zvracet.)

Krajská liberecká nemocnice má nové vedení. Ludka Nečesaného vystřídal neurolog Zdeněk Konrád, který pracuje na soukromé klinice v Praze a chce tam neurologovat souběžně se svým ředitelováním. Je to zřejmě dost naivní představa, zvlášť, když takovou funkci ještě nikdy nevykonával. Řídit podnik se dvěma tisíci zaměstnanci vyžaduje manažerské schopnosti, které se člověk ze dne na den nenaučí. Možná ale, že se pletu. Pozoruhodné je také obsazení postu ekonomického ředitele nemocnice, kterým se stala Danka Košovicová. Dřív bývala na Slovensku ředitelkou společnosti dodávající lékařské přístroje do nemocnic. Tvrdí, že prý o střet zájmů nejde. Já za tvrdím, že je Země placatá. Ostatně, bývalý ministr Aleš Rebíček prodal svoji firmu Viamont, aby nebyl ve střetu zájmů, ale ta samá společnost za dobu jeho ministrování, a jeho významnou pomocí, zmnohonásobila svůj obrát i zisk. Na čem? Na státních zakázkách.

Jan Šebelka
redaktor
MF DNES

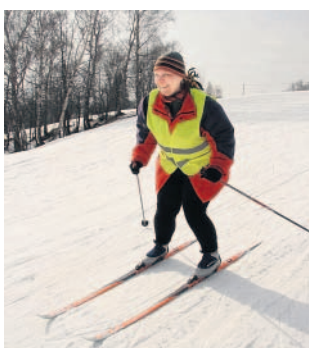
Nový ředitel Libereckou nemocnici nově řídí Zdeněk Konrád, který zároveň pracuje na soukromé klinice v Praze. Foto: Bořivoj Černý, MF DNES

Vaším objektivem Čtenářské snímky z rajce.idnes.cz

Novoveské rychloprty
Na Novoveské lyžařské magistrále se uskutečnil první ročník běžeckého kombináčního víceboje nazvaný Novoveské rychloprty.

Foto: Zbyněk Cincibus
<http://marcusc.rajce.idnes.cz>

Fórum čtenářů

Vaše názory nás zajímají
Pište, volejte, mailujte vaše názory na redlib@mfdnes.cz, MF DNES, OC Fórum Liberec, Soukenné nám. 2/669, 460 01 Liberec, telefon 488 123 111. Diskutovat můžete na internetové stránce liberec.idnes.cz. Vlastní autorský blog si můžete založit na adrese blog.idnes.cz.

Pomník „nacistům“ potřebuje protiváhu

V uplynulých dnech se novoborský pomník a kniha a divadelní hra popisující tamní události roku 1945 dostaly přinejmenším dvakrát do určité nepřímé souvislosti s jinými tély: měli jsme možnost opět v televizi vidět Míchálkův film Je třeba zabít Sekala a Vávrovo Kladivo na čarodějnice. Obě to jsou díla velmi kritická k české národní minulosti i jakémusi tradičnímu českému charakteru, stačí si jen připomenout postavy různých přísluhovačů zla, horlivých vykonavatelů falešných rozsudků. Až na ojedinělé kritiky jsou to díla všeobecně uznávaná a oceňovaná, rozhodně jsme nyní ani dříve nezaznamenali žádné demonstrace a protesty proti jejich uvedení. Ale ono také nikoho nikde nenapadlo stavět třeba pomník inkvizitorovi Bolbigovi a už vůbec ne bohatému statkáři Sekalovi (jistě, je to fiktivní postava, ale určitě by se mnozí podobní reální našli), kteří při troše ekvilibristiky by mohli být také bráni jako oběti nebo se stali „obětí doby“, jak se s oblibou říká. Dlužno ovšem podotknout, že alespoň některé opravdové Bolbigovy oběti pomník nebo spíš památku mají a podobně české vesnice a města často připomínají oběti druhé světové války, tedy i těch různých Sekalů. Ano, zakopaný pes je v nešťastném pomníku novoborským Němcům, patrně místním nacistům, ale i v absenci toho, že poblíž něho nestojí – pokud se nemýlím – žádný důstojný památník českým, ale třeba i židovským obětem války a nacistů. Rozhodně tam nestojí památník nový, možná jen symbolický, který by byl v protíváze tomu „nacistickému“, který tam evidentně trčí jako pěst na oko a provokuje. Odstranit a zbourat ten „nacistický“? Anebo vedle postavit moderní a důstojný pomník obětem války a nacistů? Byl bych osobně pro dru-

hou možnost. Pak je tu ještě třetí možnost, nejprve všechno převést na osobní spory, pak mlžit, útočit, bránit se, čert se v tom všem vyznej, a nakonec nechat vyumět, zapomenout. Která z těch tří možností je asi nejpravděpodobnější a která bude možná nejvíce svědčit o nás, dnešních Češích?

Vladimír Piša, Liberec

Budou se pomníku klanět neonacisté?

Dne 23. 2. jsem se zúčastnil od 17 hodin tiskové konference a od 18.30 demonstrace v Novém Boru. Byl jsem velmi překvapen články v našich novinách. Informace nebyly zcela objektivní. Účast byla (přes velmi mrazivé počasí) nepochybně větší. Sám jsem napočítal přes 100 lidí. Všichni se chovali klidně a slušně a nebyť paní Šepsové, která neomalene svými výkřiky narušila projev známého Lidického občana pana Nešpora, neměli by novináři žádnou „senzaci“. I tak proběhlo shromáždění až do konce v klidu. Oslavila mě po demonstraci řada občanů. Všichni vyslovovali podporu této demonstraci, někteří o ní nevěděli, jinak by přišli. Stydí se za ostudný pomník v Novém Boru, za zkrzeslování událostí, nedovedou pochopit, proč někteří zastupitelé pomník obhajují. Navrhovali jsme panu Tichému tlustou čáru za minulostí, protože bezpráví na obou stranách nejde napravit a naše generace hledí více do budoucnosti. Bohužel jsme nebyli vyslyšeni. Ale ne-

Památník zastřeleným Němcům v Novém Boru. Foto: ČTK

čekali jsme pomník třem nacistům a jednomu příslušníkovi SS. A že tyto tendence slí, toho je důkazem například článek, který nedávno vyšel v regionálních novinách Horní Police a Stružnice, oslavující nacistické vojáky. Ve Stružnici se s tím vypořádali, avšak v Novém Boru, díky soustavné masáži pana Tichého a jeho přívrženců je na toto téma už nejen divadlo, ale snad i film. A tak už jen zbývá, aby se k tomuto ostudnému pomníku, který, myslím, nemá ve světě ekvivalent, chodili klanět mladí neonacisté, kterých u nás, bohužel, stále přibývá.

Pavel Svoboda, Nový Bor

Lázně nejsou mateřská škola

Rád bych, na stránkách tohoto deníku, napsal několik řádků k výběrovému řízení na stavbu lázní a bazény pro školy, hrazených z prostředků IPRM. Reaguji tímto na zkrzeslené a kusé informace, které byly zveřejněny v článku redaktora Šebelky. Nové vedení města pouze hodnotilo nabídky uchazečů o tyto stavby dle zadání starého vedení. Zákon jasně vymezuje pozici a možnosti tohoto hodnocení a nové vedení města v žádném případě nemohlo měnit zadávací podmínky či rozšiřovat počet uchazečů. Pouze pokud by mělo vážný, právně obhajitelný důvod celou tuto soutěž zrušit a vypsat znovu, mohlo by zadávací podmínky změnit. Tento důvod se ovšem nenašel a „shození celé soutěže ze stolu“ by bylo zcela jistě napadené žalobou s předvídatelným výsledkem. Navíc by došlo k časově nepředvídatelnému zdržení, které by celé čerpání peněz na rekonstrukci lázní a stavbu bazény ohrozilo, ne-li zcela zneškodnilo. Takže to, že jsme se dva měsíce intenzivně věnovali projektové dokumentaci, že zasedala hodnotící komise v součtu několika desítek hodin a nakonec jednomyslně rozhodla, to nazývá redaktor Šebelka „dobrá věc se podařila“ a snaží se jaksí vzbudit dojem nestandardního chování. Celý projekt byl prozkoumán, dokonce došlo na přepočítání výměr, fáma, že je tam schováno 80 milionů, se ukázala jako živá. O tom, že se nepřihlásilo více účastníků, můžeme diskutovat donekonečna. Je to jistě ško-

výběr z dopisů, kráceno

da, ale to jsme opravdu ovlivnit nemohli, to je pouze z oblasti zbožných přání. Až bude nové vedení vypisovat jiné výběrové řízení, jistě upravíme zadávací podmínky tak, aby byly jednodušší a firem se přihlásilo více. Lázně ovšem nejsou mateřská škola, tam se mi to již zcela prokazatelně podařilo.

Jiří Šolc, náměstek primátora Liberce pro školství, kulturu a systémovou integraci úřadu

Důkaz neschopnosti vedení kraje

Ve vašem článku pokládáte otázku, zda kraj plánuje rušení škol projednávat dostatečně. Já se musím rovněž zeptat, zda vůbec kraj má zájem něco dostatečně projednat. Podle dosavadního konání vedení kraje je to pouze obraz neschopnosti vedení kraje něco řešit a dořešit. Viz R35, stav krajských komunikací, situace po povodních, otázka Ještědu a mnoho dalších nedořešených problémů kraje. Pan náměstek Cikl se v otázce rušení škol zaštiťuje tím, že nebude rozpočet kraje každoročně dotovat 180 milionů na platy ve školství. To už samo ukazuje, jak tento pán myslí a koná, byl také tak aktivní, když kraj vyhazoval miliony za platby lékařských poplatků? Seznam škol, který kraj navrhuje zrušit, ukazuje, jak si tento náš krajský úřad váží historie, tradice a umu lidí z regionu, který má řídit a podporovat. Neznám problematiku ostatních škol na seznamu tak dokonale, abych mohl i tak chabé argumenty pana náměstka komentovat, ale u jedné školy si to dovoluji, a to u SPŠT. Padla většina textilního průmyslu v kraji, ale ještě existuje a existovat bude. Tak podle kraje je nejjednodušší vystěhovat školy spolu s vybavením dílen do školy, kde se budou učit cukráři, pekáři, kadeřníci a i... textilci? Do původní budovy nastěhovat budoucí sestry – že se tam nevejdou, nevádí, zbouráme dílny ve dvoře a za ušetřené miliony získané prodejem těchto pozemků pronajmeme nějakou další budovu. Jaké to opravdu bude řešení nám ten náš kraj rýsuje. Hluboce se nemohu ztotožnit s takovou variantou řešení a věřím, že i další občané kraje takového řešení podporovat nemohou.

Josef Viček, Liberec